

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

3.1/2.1/Fødevarestyrelsen

Den 18. marts 2008

FVM 518

GRUNNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fødevareinformation til forbrugere

KOM (2008) 40 endelig

Resumé

Forslaget indebærer en revision og sammenskrivning af den eksisterende EU-lovgivning om mærkning af fødevarer og næringsdeklaration. Forordningen finder anvendelse for alle former for fødevareinformation, og for alle fødevarer der skal markedsføres i EU. Dog omfatter den ikke de vertikale mærkningsregler (f.eks. vin mærkning), som vil blive bibeholdt.

De væsentligste ændringer er en forenkling og opdatering af de horisontale mærkningsregler bl.a. ved, at der skabes fælles rammer og fælles grundlag for både mærkning af færdigpakke- de fødevarer og andre former for formidling af fødevareinformation. Forslaget introducerer desuden et antal nye krav, herunder om obligatorisk næringsdeklaration på forsiden af en fø- devars pakning.

Forslaget forventes samlet set ikke at indvirke på beskyttelsesniveauet i Danmark.

Baggrund

Kommissionen har med KOM (2008) 40 af 30. januar 2008 fremsat forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fødevareinformation (dvs. mærkning m.v.) til forbrugere. Forslaget er oversendt til Rådet i dansk sprogudgave den 20. februar 2008.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEF artikel 95 og skal behandles efter proceduren for fælles beslutningstagen i TEF artikel 251.

Nærhedsprincippet

Forslaget vurderes at være i overensstemmelse med nærhedsprincippet, idet det sammenskriver og reviderer eksisterende EU-regler. Det anses generelt som nødvendigt, at reglerne om

fødevarerinformation er harmoniserede, således at det sikres, at forbrugerne kan træffe informerede valg på tværs af grænserne, og at det indre marked for fødevarer fungerer uden hindringer.

Formål og indhold

Kommissionens overordnede formål med forslaget er at sikre et højt niveau for beskyttelse af forbrugernes sundhed og garantere deres ret til information ved at fastlægge generelle principper om, og krav til fødevarerinformation.

Med forslaget vil Kommissionen konsolidere og modernisere de gældende mærkningsbestemmelser i Fællesskabet.

Generelle Mærkningsbestemmelser

Kommissionen søger at samle de gældende horisontale mærkningsbestemmelser i ét regelsæt, der skaber fælles rammer og fælles grundlag for både mærkning af færdigpakkede fødevarer og andre former for formidling af fødevarerinformation. For ikke-færdigpakkede fødevarer er det op til medlemsstaterne at fastlægge regler om mærkning, med den undtagelse, at der altid skal oplyses om indhold af allergene ingredienser. Størstedelen af de gældende vertikale regler, såsom mærkningsbestemmelser medtaget i varestandarder, berøres ikke af forslaget.

Forslaget indebærer, at de vigtigste obligatoriske mærkningsoplysninger bibeholdes, herunder:

- fødevarens betegnelse,
- ingrediensliste,
- datoen for mindste holdbarhed / sidste anvendelsesdato,
- særlige opbevarings- og anvendelsesforskrifter,
- oprindelsesland og
- alkoholindhold af drikkevarer, der indeholder mere end 1,2 volumeprocent alkohol.

Som noget nyt vil næringsdeklarationen og mærkning med indhold af allergene ingredienser indgå i listen over obligatoriske angivelser. Forslaget indeholder krav om supplerende oplysninger for specifikke typer eller kategorier af fødevarer, der har særlige egenskaber/karakteristika. Ændring af listen over obligatoriske oplysninger og fastsættelse af undtagelser i ekstraordinære tilfælde vedtages i komité-procedure.

Forslaget introducerer desuden et antal nye elementer, blandt andet med hensyn til udformningen af de obligatoriske oplysninger. Mærkningen skal udformes, så der sikres en betydelig kontrast mellem de trykte oplysninger og baggrunden, og i skriftstørrelse på mindst 3 mm på emballager eller beholdere, hvis største yderflade måler over 10 cm². Endvidere foreslår Kommissionen, at alkoholholdige drikkevarer skal være omfattet af kravet om ingrediensmærkning, med undtagelse af øl, vin og spiritus.

Næringsdeklaration

For så vidt angår næringsdeklaration lægger forslaget op til en større revision af de gældende regler med det formål, at næringsdeklarationens effektivitet bliver styrket med henblik på at støtte forbrugeren i at vælge en afbalanceret kost. Næringsdeklaration skal i henhold til forslaget gøres obligatorisk, og indeholde oplysning om energi, fedt, mættet fedt, kulhydrater (med særlig angivelse af sukkerarter) og salt. Det vil betyde, at den nuværende forenkledede næringsdeklaration udvides til at omfatte mættet fedt, sukker og salt. Protein vil derimod ikke længere være omfattet.

Med forslaget vil det blive tilladt at supplere næringsdeklarationen med indholdet af næringsstofferne transfedt, umættet fedt, flerumættet fedt, polyoler, stivelse, kostfibre, proteiner samt vitaminer og mineraler, såfremt de indgår i en betydelig mængde i fødevarer. Hvis indholdet af en eller flere af de nævnte næringsstoffer anpriseres på varen, vil det være obligatorisk at næringsdeklarere det pågældende stof. Kommissionen tildeles beføjelsen til at ændre listerne over obligatoriske og supplerende oplysninger.

Der lægges i forslaget op til, at de obligatoriske oplysninger skal være anført på forsiden af fødevarers pakning. De næringsstoffer, der frivilligt kan næringsdeklareres, kan anføres separat et andet sted på pakken, idet de dog skal præsenteres samlet og om muligt i en tabel, hvis de ikke optræder på forsiden af pakken.

Kommissionen foreslår, at næringsdeklarationen som udgangspunkt anføres pr. 100 g/ml. Hvis næringsdeklarationen er angivet pr. 100 g/ml, kan der suppleres med oplysninger om indholdet pr. portion, såfremt det klart fremgår, hvor mange portioner produktet indeholder. Det er dog muligt alene at angive oplysningerne pr. portion, hvis fødevarer er pakket som én portion. Regler for angivelse af portionsstørrelse som eneste angivelse for fødevarer, der sælges i pakninger, der indeholder flere portioner af fødevarer, som ikke er færdigpakket som enkeltportioner vedtages i komité-procedure.

Med forslaget indføres et nyt koncept for angivelse af næringsstofindhold, idet varens indhold (pr. 100 g/ml eller pr. portion) af energi og visse næringsstoffer skal angives i forhold til et fastsat referenceindtag, der henviser til et vejledende dagligt indtag. Formålet med denne type mærkning er, at vise hvor meget den pågældende fødevarer giver forbrugeren af energi, fedt, sukker, salt osv. i forhold til et samlet indtag af mad og drikke på én dag (referenceindtaget).

Forslaget åbner flere steder for vedtagelse af supplerende nationale bestemmelser. Som supplement til de obligatoriske mærkningskrav vil medlemsstater kunne kræve supplerende obligatoriske oplysninger om specifikke typer eller kategorier af fødevarer, der er begrundet i særlige beskyttelsesværdige hensyn. Med hensyn til ingrediensmærkning af alkoholholdige drikkevarer kan medlemsstater desuden opretholde nationale bestemmelser, indtil der vedtages fællesskabsbestemmelser. Medlemsstaterne har fortsat beføjelsen til at fastsætte nærmere reg-

ler for mærkning af ikke-færdigpakkede fødevarer. Kommissionen skal straks underrettes om sådanne bestemmelser i henhold til en ny underrettningsprocedure. I sidste ende træffer Kommissionen afgørelse i overensstemmelse med forskriftsproceduren med kontrol.

Herudover vil det i henhold til forslaget være tilladt på nationalt plan at udforme frivillige ordninger om næringsdeklarationens udtryksform og præsentationsmåde. Formålet er, at der på sigt kan udvikles en ”best practice” på området i Fællesskabet. De nationale ordninger må ikke være til hinder for den fri varebevægelighed. Såfremt Kommissionen finder, at en national ordning er til hinder for det indre markeds funktion, kan den, efter at have orienteret den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed, anmode den pågældende medlemsstat om at ophæve eller ændre den nationale ordning.

Kommissionen er i henhold til forslaget tildelt beføjelsen til at vedtage gennemførelsesbestemmelser med hensyn til udformningen af nationale ordninger.

Der er i forslaget optaget en overgangsperiode på tre år fra forordningens ikrafttrædelse.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig om forslaget.

Gældende dansk ret

Forslaget samler de gældende mærkningsbestemmelser i Fællesskabet, som fremover vil være reguleret af en forordning. Reglerne vil dermed være umiddelbart anvendelige i Danmark.

Forordningen vil erstatte en række direktiver, herunder Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/13/EF af 20. marts 2000 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om mærkning af og præsentationsmåder for levnedsmidler samt om reklame for sådanne levnedsmidler (mærkningsdirektivet) samt Rådets direktiv nr. 90/496/EØF af 24. september 1990 om næringsdeklaration af levnedsmidler (næringsdeklarationsdirektivet).

De gældende regler, som er implementeret i henholdsvis bekendtgørelse nr. 1308 af 14. december 2005 om mærkning m.v. af fødevarer og bekendtgørelse nr. 198 af 20. marts 1992 om næringsdeklaration m.v. af færdigpakkede levnedsmidler, skal ophæves.

Konsekvenser

En vedtagelse af forslaget forventes samlet set ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark. Det vil dog være væsentligt, at der tilvejebringes klare rammer for blandt andet kravet om næringsdeklaration, så forbrugerne beskyttes mod vildledning. Det vurderes, at forslaget vil kunne have positive konsekvenser for sundheden, såfremt mærkningen bidrager til at fremme et sundere valg af fødevarer.

Forordningen forventes at medføre en øget administrativ byrde i form af kontrol med overholdelse af nye krav. På den anden side vil kontrollen også blive lettet ved, at mærkningskravene bliver standardiseret og forenklet. Samlet set vurderes nettoeffekten at være et uændret kontrolniveau, hvorfor forslaget ikke umiddelbart vurderes at have statsfinansielle konsekvenser. Eventuelle nye kontrolomkostninger som følge af anmodninger fra aktører om udformning af nationale ordninger for præsentation af næringsdeklarationen vil blive afholdt inden for Fødevareministeriets rammer.

Hvad angår de foreslåede krav om mærkning med allergene ingredienser, mindste skriftstørrelse samt kravet om, at oplysninger om varens navn, ingrediensliste og holdbarhed skal gives i tidligere led end ved salg til den endelige forbruger, må en vedtagelse af forslaget forventes at medføre en yderligere byrde for erhvervet, men samtidig lette de senere led. Eventuelle meromkostninger forventes for størstedelen at være engangsudgifter.

Kravet om, at næringsdeklaration skal være obligatorisk, forventes ikke at medføre betydelige forøgede udgifter for fødevarerbranchen i Danmark, da industri og detailhandel tidligere har oplyst, at der allerede er udbredt brug (op til 90 %) af frivillig næringsdeklaration. Det vurderes, at der for de fleste virksomheder vil være tale om engangsudgifter til ændring af emballage. De administrative omkostninger forventes at være forholdsvis store for f.eks. håndværksproducenter, der ikke opererer med standardopskrifter ved fremstillingen af fødevarerne. For disse typer af virksomheder vurderes der at være tale om løbende udgifter til udarbejdelse af ændrede næringsdeklarationer hver gang et produkt fremstilles, medmindre denne type af virksomhed eller produkt undtages fra kravet om obligatorisk næringsdeklaration. Der vil blive foretaget en nærmere undersøgelse af, om forslaget pålægger erhvervslivet urimelige administrative byrder.

Høring

Forslaget er sendt i høring til en bred kreds af organisationer og myndigheder. Der er modtaget følgende høringssvar:

Danske Slagtermestre (DS) peger på vigtigheden af, at der bliver vedtaget nationale, danske foranstaltninger vedrørende ikke-færdigpakkede fødevarer. Derudover finder organisationen det ønskeligt, at begrebet ”øjeblikkeligt salg” bliver uddybet, således, at det som minimum vil

omfatte produkter, der skal sælges samme dag, som de er blevet pakket. Endeligt ønskes det, at der kommer en definition af begrebet ”små mængder”.

Organisationen er generelt imod, at næringsdeklaration bliver obligatorisk. Kravet vil påføre små virksomheder en meget stor administrativ byrde, og dette vil gå ud over mangfoldigheden og udbuddet af nicheprodukter af høj kvalitet i specialfødevarerhandlen. DS peger på, at forbrugeren i disse typer af butikker vil kunne få mere information om en konkret vare mundtligt. DS ønsker generelt nationalt fastsatte undtagelser fra den obligatoriske fødevarerinformation for ikke-færdigpakkede fødevarer. Endelig ønskes så lang en overgangsperiode som muligt.

COOP hilser det velkomment, at forordningen samler og reviderer regler fra flere forskellige regelsæt, men man burde benytte lejligheden til at samle både de vertikale og de horisontale mærkningsregler i én forordning. COOP ser gerne, at produktionsdato bliver inkluderet under de obligatoriske mærkningsoplysninger. Det påpeges desuden, at en minimumsskriftstørrelse på 3 mm er uforholdsmæssig stor, specielt når det sammenholdes med mængden af obligatoriske oplysninger. Det undrer endvidere COOP, at oplysningen om ”mindst holdbar” ikke skal stå i samme synsfelt, som de øvrige oplysninger. COOP er af den opfattelse, at muligheden for at komme med supplerende nationale mærkningskrav skal holdes på et absolut minimum, således at varernes fri bevægelighed sikres bedst muligt. Derudover anføres det, at overgangsordningen bør være på mindst 4 år, for at minimere omkostningerne i medfør af implementeringen.

COOP ønsker, at næringsværdier altid skal angives pr. 100 g/ml, og at angivelse per portion samt grafik og symboler i nationale ordninger kun bør være et supplement hertil. En angivelse af næringsværdier per portion vil gøre forbrugernes sammenligning af tilsvarende fødevarer kompliceret, da portionsstørrelser ikke nødvendigvis er ens. COOP finder det nødvendigt, at detailbutikker undtages fra krav om næringsdeklaration af butiksfremstillede fødevarer. COOP ønsker en overgangsperiode på 4 år.

Mejeriforeningen finder ikke, at der er behov for, at principperne for næringsdeklaration ændres radikalt, herunder fordi det medfører unødigt besvær for virksomhederne. Foreningen går ind for en obligatorisk klassisk næringsdeklaration (dvs. angivelse af energi, fedt, protein, kulhydrat pr. 100 g/ml) på bagsiden samt et frivilligt positivt EU-ernæringsmærke (i lighed med det svenske nøglehulsmærke) på forsiden af pakningen. Foreningen finder det uacceptabelt, hvis protein ikke er med i en obligatorisk næringsdeklaration, da protein er en væsentlig indholdskomponent til vurdering af, om fødevarer er sundt. Foreningen er ikke begejstret for kravet om, at næringsindhold skal angives som procentandel af et referenceindtag. Det anføres, at mange naturlige produkter ikke kommer til deres ret under sådan et system. Mejeriforeningen finder det problematisk og vildledende, at mælk med det foreslåede system i realiteten kan fremstå som et ringere produkt end sodavand. Foreningen er imod, at man udelukkende kan angive næringsindhold per portionsstørrelse, fordi dette umuliggør en reel sammenlig-

ning mellem forskellige fødevarer. Der peges endvidere på, at det er de *tilsatte* sukkerarter, der bør deklarerer, da det er denne oplysning, der er relevant for forbrugeren. Foreningen er generelt imod nationale ordninger, og der bør i stedet fokuseres på at udvikle et frivilligt, positivt EU-ernæringsmærke. Foreningen er af den opfattelse, at kravet om en 3mm skriftstørrelse er for vidtgående og bør reduceres til 1.5mm, og undtagelsen skal udvides. Endvidere mener foreningen, at betegnelsen ”herkomststed” ikke er umiddelbart forståeligt – foreningen foretrækker ”oprindelsesland”. Overgangsordningen bør være på 5 år.

Landbrugsraadet støtter, at reglerne er forelagt i forordningsform, men pointerer, at forslaget ikke er udformet på en brugervenlig facon, og at det ikke er umiddelbart anvendeligt eller tilgængeligt. Der søges endvidere en klarificering af begreberne ”meget letfordærvelige varer” samt ”kort periode”.

Landbrugsraadet finder ikke, at forslaget er udtryk for en optimal balance mellem national og EU kompetence. Landbrugsraadet foretrækker et egentlig EU-ernæringsmærke, idet nationale ordninger de facto medvirker til, at forbrugerne bliver præsenteret for en flerhed af ernæringsmærker fra forskellige nationale ordninger, eventuelt på de samme produkter. Landbrugsraadet finder det således stærkt beklageligt, at Kommissionens intentioner om at hjælpe forbrugerne til at træffe et sundere valg ved hjælp af næringsdeklaration derfor i nogen grad vil blive udhulet. Landbrugsraadet finder, at protein i alle tilfælde skal næringsdeklarerer. Det anses for problematisk, at næringsindhold skal angives som procent af referenceindtag, da dette ikke giver hensigtsmæssig forbrugerinformation, herunder i relation til portionsstørrelser. Referenceværdierne bygger på et uklart grundlag og bør fastlægges på baggrund af udtalelser fra Den Europæiske Fødevarerautoritet (EFSA). Rådet finder det vigtigt, at energi- og næringsstoffer altid angives pr. 100 g eller 100 ml. Angivelse pr. portion finder Rådet problematisk, da portionsstørrelser ikke er standardiseret, og den enkelte fødevars andel i kosten er vidt forskellig i medlemsstaterne.

Foreningen af Danske Spiritusfabrikanter ønsker, at undtagelsen af øl, vin og spiritus fra kravet om mærkning med ingrediensliste og næringsdeklaration bør udvides til alle former for alkoholholdige produkter, herunder frugtvin og aromatiseret vin.

Dansk Erhverv, støttet af Horesta, anfører i høringssvaret, at det er uhensigtsmæssigt at indføre et krav om allergenmærkning for ikke-færdigpakkede fødevarer, idet der på produktionsstedet kan ske kontaminering af fødevaren. Endvidere anføres, at kravet om en minimums-skriftstørrelse på 3 mm og de samlede obligatoriske informationer, der skal gives på forsiden af produktet, vil kræve uforholdsmæssigt meget plads på emballagen, således at der kun efterlades lidt plads til at beskrive produktet. Dansk Erhverv støtter, at ingrediensmærkning af alkohol er undtaget fra forordningsforslaget. Endeligt påpeges det, at der skal udvises varsomhed med frivillig mærkning af oprindelsesland, idet det kan hindre den fri varebevægelighed.

Danmarks Biavlerforening anfører i høringsvaret, at mærkning med oprindelsesland burde være obligatorisk. Dog kan foreningen tilslutte sig udformningen, som den er nu, i og med det er foreningens synspunkt, at forslaget åbner for muligheden af supplerende nationale bestemmelser om obligatorisk oprindelsesmærkning, såfremt der er relevant dokumentation (herunder forbrugerpræferencer) herfor. Foreningen mener derfor, at der er mulighed for at kræve oprindelsesmærkning på honning, begrundet i det faktum, at den danske forbruger er villig til at betale en merpris for honning af dansk oprindelse. Endvidere er foreningen af den opfattelse, at der vil opstå et problem i forhold til at bevare det danske krav om advarsel mod at give honning til spædbørn.

Foreningen går ud fra, at honning er undtaget fra kravet om næringsdeklaration.

Håndværksrådet (HR) støtter overordnet forsøget på at harmonisere og forenkle mærkningsreglerne, men er af den opfattelse, at det foreliggende forslag er ugennemarbejdet og uigenomtænkt. Kravet om obligatoriske informationer og antallet af dem vil være særdeles byrdefuldt for især små og mellemstore virksomheder. HR mener ikke, at den øgede informationsmængde er særligt forbrugervenlig. HR mener desuden, at definitionen af ”færdig-pakket fødevarer” er uhensigtsmæssig. Tillige mener HR, at det vil være problematisk at gennemføre kravene om, at informationerne skal anføres på forsiden af pakningen, når der samtidig skal anvendes en skrifttype på min. 3 mm.

HR kan generelt ikke støtte en mærkning på forsiden af emballagen, da det håndværksmæssige præg derved går tabt. Håndværksmæssig produktion af fødevarer hos f.eks. bager- og slagterforretninger bør generelt undtages fra kravet om obligatorisk næringsdeklaration og mærkning med allergene ingredienser. Der bør i givet fald indrømmes en længere overgangsfrist til dette end de foreslåede 3 år.

Bryggeriforeningen er generelt af den opfattelse, at det er positivt, at reglerne nu samles i ét regelsæt. Det pointeres, at begreberne ”oprindelsesland” og ”herkomstland” bør afstemmes, således, at der kun anvendes ét af dem i forordningsteksten, idet det ellers kan forekomme vildledende. Derudover vil kravet om en minimumsskriftstørrelse ikke være hensigtsmæssigt, idet det bør være den samlede udformning af emballagen, der skal vurderes. Kravet om skriftstørrelse vil medføre, at mærkningen i nogle tilfælde vil optage en meget stor del af pladsen på emballagen, hvilket ikke er hensigtsmæssigt.

Foreningen støtter kravet om obligatorisk næringsdeklaration, idet en række forhold angående de fastsatte udtryksformer bør afklares nærmere, og anfører videre, at angivelse af næringsstoffer i procent af referenceindtag alene bør kunne henvises til pr. portion. Uklarheder bør afklares. Foreningen er imod nationale supplerende mærkningsordninger, idet disse vil hæmme et velfungerende indre marked.

De Samvirkende Købmænd (DSK) er af den opfattelse, at forslaget bestemmelse om ansvarsfordeling skal revideres, således at det bliver helt klart, hvad der er omfattet, og hvem der kan gøres ansvarlig for hvad. Endvidere mener DSK, at et krav om at gengive fyldestgørende fødevareinformation på både færdigpakkede og ikke-færdigpakkede fødevarer, vil være helt uoverskueligt for erhvervet. Organisationen finder, at der mangler en angivelse af, at produkter, der er markedsført før tidspunktet for forordningens ikrafttræden, godt kan blive på markedet i flere år, end de tre år, der er afsat i forordningen. Dette gælder f.eks. konserver. Organisationen peger desuden på, at kravet om næringsdeklaration som udgangspunkt er rimeligt for industrielt fremstillede og færdigpakkede fødevarer. Butiksfremstillede fødevarer bør derimod undtages fra dette krav, dels fordi den ernæringsmæssige sammensætning af varen kan variere meget, hvilket kan give forkerede deklarerationer, dels fordi opgaven er uoverkommelig. DSK mener, at protein som energigivende næringsstof skal omfattes af næringsdeklarationen. DSK kan ikke støtte, at der frit kan vælges mellem deklaration pr. 100 g/ml og per portion. Kun for ”portionspakkede” fødevarer kan det være relevant at angive værdien per portion/pakke i stedet for per 100 g/ml. DSK anfører, at en angivelse alene per portion, der eventuelt kan fastsættes af producenten, for en pakning med flere portioner i bedste fald vil være meningsløs, i værste fald vildledende og i hvert fald en forringelse i forhold til angivelse efter de nuværende regler.

Fødevarerindustrien (FI) er overordnet positivt indstillet over for Kommissionens begrundelse for at indføre forordningen, men er bekymret over, at der åbnes for indførelse af nationale mærkningsordninger. Dette forekommer at være i strid med intentionen om at harmonisere området. FI er af den opfattelse, at kravet om en minimumsskriftsstørrelse på 3 mm er for vidtgående og ikke formålstjenstligt, samt at det vil udgøre en stor byrde for industrien.

FI finder det meget positivt, at forslaget indeholder krav om næringsdeklaration af energi, fedt, mættede fedtsyrer, kulhydrat (inkl. sukkerarter) og salt, samt at disse skal angives som en procentdel af fastsatte referenceindtag. FI mener dog, at det bør være valgfrit, om den obligatoriske næringsdeklaration angives på forsiden (i det primære synsfelt) eller på bagsiden af pakningen. FI anbefaler, at kun de næringsstoffer, der anpriseres, skal deklarereres som supplement til den obligatoriske næringsdeklaration. FI mener, at næringsdeklaration for produkter, der skal tilberedes før brug, bør gives for det færdigt tilberedte produkt (ikke som produktet sælges). FI foreslår, at næringsdeklaration pr. 100 g/ml skal være standard på flerportionspækker, med mulighed for angivelse per portion som supplement. Omvendt bør angivelsen per portion anvendes som standard for individuelle portionspækker, med mulighed for angivelse pr. 100 g/ml som supplement. FI finder det stærkt beklageligt, at forordningsforslaget indeholder muligheder for nationale, ikke-bindende ordninger for supplerende udtryksformer i næringsdeklarationen. FI opfordrer kraftigt til, at Danmark arbejder for, at bestemmelsen udgår af forslaget. Det er FI's grundlæggende holdning, at nationale bestemmelser vil underminere forordningens bestræbelser på ensartede regler i EU, og opfordrer til restriktiv administration af muligheden. FI har i øvrigt yderligere bemærkninger, herunder til bilagene. Der efterspør-

ges en definition på ”kostfibre” og mulighed for kun at angive energiværdi. Det påpeges, at protein ikke er omfattet af kravet om obligatorisk næringsdeklaration.

Forbrugerrådet anfører, at den foreslåede ændring af den generelle vildledningsbestemmelse vil medføre en svækkelse af bestemmelsen.

Rådet finder det positivt, at der i forslaget indføres krav om obligatorisk ernæringsmærkning på forsiden af pakningerne. Mærkningen skal dog altid være baseret på en angivelse pr. 100g/ml, da dette giver forbrugerne den bedste mulighed for at sammenligne produkter. Dette er blandt andet understøttet af den store forbrugerundersøgelse om næringsdeklarationer under Nordisk Ministerråd (blandt andet rapporten Tema Nord 2004:508). En angivelse af indholdet pr. portion med tilhørende sammenligning med det daglige behov er meget usikre størrelser, som efter Forbrugerrådets mening i mange tilfælde vil vildlede forbrugeren. Forbrugerrådet mener, at det er helt afgørende, at Danmark arbejder for at bevare den hidtidige danske position om, at næringsdeklarationer i tabelform skal være obligatoriske. Kun obligatorisk mærkning giver forbrugeren en reel mulighed for at sammenligne produkter. Forbrugerrådet mener, at fødevarerne skal forsynes med en obligatorisk og standardiseret næringsdeklaration, hvor indholdet af næringsstoffer (”den lange deklaration”) altid skal angives pr. 100 g/ml. Næringsdeklarationen skal give transparens, og derfor skal alle energigivende stoffer omfattes (dvs. inkl. protein). Informationerne er til den interesserede forbruger eller den, som har særlige behov (f.eks. diabetes). En hjørnesteen i denne deklaration er angivelsen af indhold pr. 100 g/ml. Forbrugerrådet mener, at Danmark skal arbejde for, at der – som supplement hertil – skal indføres et obligatorisk europæisk ernæringsmærke baseret på Spismærket. Forbrugerrådet finder forslaget om, at ernæringsmærkningen på forsiden af pakken kan angives pr. portion og sættes op mod det anbefalede daglige behov, hvilket svarer til industriens mærkningsordning GDA, problematisk. Mærkningsformen kan i mange tilfælde være vildledende, da de grundlæggende værdier portionsstørrelse og dagligt behov varierer meget fra person til person. Forbrugerrådet mener ikke, at det er muligt at finde en løsning ved at justere på disse værdier, så man undgår vildledning. Derfor kan den foreslåede mærkningsform ikke udgøre en meningsfuld og vejledende ernæringsmærkning og bør derfor ikke anvendes som sådan. De foreslåede referenceindtag er særligt problematiske for så vidt angår børn og sukker.

Bager- og Konditormestre i Danmark (BKD) anfører, at det vil være praktisk umuligt for erhvervet at gennemføre de mærkningskrav, der er fremsat i forordningsforslaget. Foreningen kan derfor ikke støtte forslaget i den nuværende form.

V&S Distillers påpeger, at en minimumskriftstørrelse på 3 mm vil være til stor gene for alkoholindustrien. Dette på baggrund af, at de mærkater, der typisk anvendes, er relativt små, hvorfor en stor del af pladsen vil være optaget af de obligatoriske oplysninger. Derudover er man forundret over, at alkoholholdige drikke som f.eks. frugtvin er omfattet af forordningen, mens vin, øl og spiritus er undtaget.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen er generelt positiv over for forslaget, der samler de eksisterende horisontale mærkningsregler og etablerer et regelsæt, som i struktur og sprog er lettere tilgængeligt end de nuværende regler.

Danmark støtter målsætningen om at forbedre læsbarheden af mærkningen.

Regeringen finder, at næringsdeklaration af fødevarer er et vigtigt redskab i indsatsen mod livsstilsrelaterede sygdomme. Næringsdeklaration gør det muligt for forbrugerne at sammenligne næringsindhold i forskellige fødevarer. Næringsdeklaration skal give forbrugerne en objektiv, let forståelig og relevant information.

Regeringen er derfor meget positiv over for, at der i forslaget bliver lagt op til, at næringsdeklaration bliver obligatorisk, så forbrugerne på alle de fødevarer, hvor det er relevant, vil kunne se varens indhold af energi og næringsstoffer. Dette er en forudsætning for, at forbrugerne kan sammenligne fødevarer inden for samme produktkategori og derved være i stand til at træffe et fornuftigt valg.

Regeringen lægger vægt på at sikre forbrugerne mod vildledning. Regeringen forventer, at der i den forbindelse vil blive behov for afklaring, uddybning eller ændringer i teksten vedrørende næringsdeklaration.

Regeringen vil under forhandlingerne forsøge at fremme en række specifikke mærkningskrav.

Generelle forventninger til andre medlemsstaters holdninger

Der foreligger ikke offentlige tilkendegivelser om holdninger til det fremlagte forslag, men de forudgående ekspertdrøftelser peger i retning af et betydeligt forhandlingsarbejde for at nå en løsning.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Der er oversendt foreløbigt nærhedsnotat om forslaget den 27. februar 2008.

Notatet er ligeledes fremsendt til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.